

PÁLYAMŰ

a Budapest Környéki Törvényszék Polgári Kollégiuma
kollégiumvezetői állására a 148.E/2021. (VI.21) OBHE
határozattal kiírt pályázathoz

dr. Aszódi László

Tartalom

I. Bevezető

II. A polgári (civilisztikai) ügyszak működése

1. A Budapest Környéki Törvényszék sajátossága és civilisztikai létszámhelyzete

2. Ügyforgalom

2.1. A járásbírók ügyforgalmi adatai

2.2. A Budapest Környéki Törvényszék ügyforgalmi adatai

3. Időszerűség

3.1. Időszerűség a járásbírókban

3.2. Időszerűség a Budapest Környéki Törvényszéken

4. Az ítélezés megalapozottsága

4.1. Megalapozottság a járásbírókban

4.2. Megalapozottság a Budapest Környéki Törvényszéken

5. Munkateher

5.1. Munkateher a járásbírókban

5.2. Munkateher a Budapest Környéki Törvényszéken

III. A Polgári Kollégium működésével kapcsolatos tervek és azok megvalósításának ütemezése

1. Alapvetések

2. Nyugodt, hatékony munkavégzéshez szükséges feltételek biztosítása

2.1. Kollégiumvezetés és annak adminisztrációja

2.2. Kollégiumi működésre vonatkozó szabályozók

2.3. Az ítélezés személyi feltételei

2.4. Az ítélezés tárgyi feltételei

2.5. Együttműködés a Budapest Környéki Törvényszék szervezeti egységeivel

3. A Polgári Kollégium szakmai szerepének erősítése

3.1. Megyei szakmai hálózat megszervezése

3.2. Színvonalas képzési rendszer támogatása

3.3. Együttműködés más kollégiumokkal, bíróságokkal, társhivatásrendekkel

4. Időszerű ítélezés segítése

4.1. Szakmai feladatok

4.2. Igazgatási feladatok

IV. Zárzó

I. Bevezető

Az Igazságügyi Minisztériumba történő beosztásom megszűnését követően, fővárosi törvényszéki bíróként 2018. január 1. napjával kerültem kirendeléssel a Budapest Környéki Törvényszékre. A polgári elsőfokú ügyek intézése mellett fő feladatom központi igazgatási megbízás, valamint a Budapest Környéki Törvényszék Elnökének megbízása alapján az új polgári perrendtartás hatályosulásának az elősegítése volt.

A Budapest Környéki Törvényszék Elnöke 2019. január 15. napjától igazgatási feladatokkal, 2019. február 1. napjától tanácselnöki feladatok ellátásával is megbízott. Az előbbi döntően kollégiumvezető-helyettesi feladatok elvégzését, az utóbbi pedig egy újonnan felállított, nemperes ügyeket intéző tanács részbeni vezetését jelentette.

Pályázat útján 2019. július 1. napjától tanácselnöki kinevezést nyertem el a Budapest Környéki Törvényszéken, ahová erre tekintettel az Országos Bírósági Hivatal elnöke áthelyezett és beosztott annak Polgári, Közigazgatási-Munkaügyi Kollégiumához.

A Budapest Környéki Törvényszék Elnöke 2019. szeptember 1. napjától kifejezett igazgatási feladatként a kollégium vezetőjének általános jogkörrel történő helyettesítésével bízott meg.

Az Országos Bírósági Hivatal elnöke 2020. november 10. napjától egy éves időtartamra megbízott a Polgári Kollégium kollégiumvezetői feladatainak ellátásával.

A fentiek alapján végzett munkám során három olyan körülményt tapasztaltam, amelyek a kollégiumvezetői tisztség betöltésére sarkalltak.

Egyrészt a Budapest Környéki Törvényszék vezetése, bírái és igazságügyi alkalmazottai részéről a „kívülről történő érkezésem” dacára **jelentős együttműködési készséget és segítő támogatást** éreztem, amit nagy megtiszteltetésnek tartok és amelyért köszönettel tartozom.

Másrészt ösztönzőleg hatott rám az a szakmai kihívás, amelynek eredője **a megye civilisztikai bíráiban rejlő nagyfokú szakmai teljesítőképesség.**

Harmadrészt a civilisztikai **ítélkezés mennyiségét és minőségét jelző mutatók** az elmúlt évben, de leginkább **2021 első félévében biztató mértékben javultak**, ami pozitív visszaigazolást jelentett az utóbbi időben elkezdett munka irányának a helyessége kapcsán.

A kollégiumvezetői állásra kiírt pályázatról szóló 148.E/2021. (VI.21) OBHE határozat szerint a pályaműben számot kell adni a kollégium működésével kapcsolatos hosszú távú tervekről és azok megvalósításának ütemezéséről.

Mindezek meghatározásánál értelemszerűen figyelemmel voltam a kollégiumvezető jogkörét, illetve feladatait meghatározó szabályozókra [kiemelten: a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.), a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás (Igazgatási szabályzat), a Budapest Környéki Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzata (SZMSZ)], továbbá az OBH Elnöke által meghatározott stratégiai célokra, valamint a BKT Elnökének a BKT működésére vonatkozó terveire.

Ezen egyértelműen fogalmazó szabályozók alapján a kollégiumvezető feladata nem lehet más, mint **átlátható, objektív, kiszámítható igazgatási munkával annak biztosítása, hogy a bírák magas szakmai színvonalon és időszerűen ítélkezzenek.**

Ennek megvalósítását célzó konkrét tervek bemutatását a Budapest Környéki Törvényszék helyzetének és a civilisztikai ítélkezésére vonatkozó statisztikai adatainak elemzésével kezdem. Az elemzésnél kizárólag azon tényezők ismertetésére szorítkozom, amelyek a tervek meghatározása és megvalósítása szempontjából jelentőséggel bírnak. Az ítélkezést jellemző mutatók esetében az elmúlt három év adatait veszem figyelembe, a 2021 első félév adatait csak ott, ahol az összehasonlíthatóság ezt engedi. Kitérve az országos adatokra is, a járásbíróság esetében a teljes civilisztikai ügyszakra vonatkozó adatokat elemzem, a Budapest Környéki Törvényszék tekintetében pedig csak a polgári ügyszakra vonatkozó adatokat.

A részletes tervek bemutatását megelőzi néhány olyan alapvetés rögzítése is, amelyhez igazodási pontként minden kollégiumvezetői feladat teljesítése során ragaszkodni kívánok, annak jellegétől függetlenül.

A terveket három, az általánosság magasabb szintjén megfogalmazott célkitűzés alá sorolom:

- **a nyugodt, hatékony munkavégzéshez szükséges feltételek biztosítása,**
- **a Polgári Kollégium szakmai szerepének erősítése és**
- **az időszerű ítélkezés segítése.**

E kategóriák alatti elképzelések természetesen nem választhatók el élesen egymástól, a kategóriák megjelenítése alapvetően a prioritások hangsúlyozását szolgálja.

II. A polgári (civilisztikai) ügyszak működése

1. A Budapest Környéki Törvényszék sajátossága és civilisztikai létszámhelyzete

Ismert tény, hogy a Budapest Környéki Törvényszék általános helyzete a többi törvényszékhez képest sajátosnak minősül. A Budapest Környéki Törvényszék egyik jellegadó fő ismérve, hogy a civilisztikai bírói létszámot (a tényleges bírói létszám a járásbíróságokon a civilisztikai ügyszakban és a Polgári Kollégiumban összesen: 141 fő) és a civilisztikai ügyforgalmat tekintve is az egyik legnagyobb bíróságnak minősül, másrésztől központi elhelyezkedéséből kifolyólag tárgyat tekintve jelentős súlyú civilisztikai ügyek elbírálásának is a színtere.

Ezekon felül, ami a hasonló specifikumokkal bíró törvényszékektől megkülönbözteti, az a tagoltsága. A Budapest Környéki Törvényszék illetékességi területén járásbíróági szinten több mint száz bíró ítélkezik, összesen tizennégy bíróságon. E bíróságok viszonylag nagy földrajzi területen szóródnak, sok bíróság a másik bíróságtól és a Budapest Környéki Törvényszéktől is távol helyezkedik el. E bíróságok tényleges civilisztikai ügyszakos bírói létszáma nagyon változó (két főtől a tizennégy főig terjed) úgy, hogy e szempontból a – más megyében általában a legnagyobb – székhelyi bíróságtól csupán két járásbíróság minősül kisebbnek. Az egyes járásbíróságok – a központtól való eltérő távolság miatt is – sok esetben eltérő társadalmi-gazdasági viszonyokból fakadó, eltérő jellegű jogvitákat bírálnak el.

A fentiekből következően a megyén belül sok és egymástól különböző jellegű szakmai-igazgatási feladat merül fel, e körülmény pedig minden szintű bírósági vezető, így a kollégiumvezető tevékenységét is alapvetően meghatározza.

Ami magát a Polgári Kollégiumot illeti, tagjainak a száma negyvennégy fő, ebből nyolc fő választott, járásbíróági tag és egy fő tartósan távol van.

Az elsőfokú szakágban tizenkét bíró ítélkezik, ebből egy bíró kirendelt járásbíróági bíró. Az első fokon ítélkező bírák fele különböző okokból (vezető, másodfokon is ítélkező, vagy szignálási kedvezményben részesülő bíró) nem teljes bíróként tárgyal elsőfokú ügyeket.

A másodfokú szakágban kilenc tanács ítélkezik. Egy tanács négy fős, három tanácsban ítélkezik járásbíróaságról kirendelt bíró és négy olyan tanács működik, amelyekben nem teljes bíró is ítélkezik.

Jelenleg a Polgári Kollégium kötelékébe kilenc bírósági titkár tartozik, ebből két fő tartósan távol van, visszatérésük 2021. év szeptemberében várható.

A bírósági végrehajtási nemperes ügyekkel külön felsőfokú bírósági ügyintéző foglalkozik.

Minden első fokon ítélkező bíró és minden másodfokú tanács tevékenységét tisztviselő (írnok) segíti, és egy tisztviselő kizárólag a másodfokú ügyek előkészítésével foglalkozik.

A kollégiumi titkárságot felsőfokú bírósági ügyintéző vezeti, a titkárságon ezen felül két tisztviselő dolgozik. A kollégiumvezetést felsőfokú bírósági ügyintéző segíti, aki jelenleg a megszűnt törvényszéki végrehajtói hatáskörből még hátramaradt feladatokat is ellátja.

Az első- és másodfokú kezelőirodán ténylegesen három-három (ebből egy fő vezető) tisztviselő dolgozik, további egy fő tartósan távol van.

2. Ügyforgalom

2.1. A járásbíróságok ügyforgalmi adatai

		érkezett		
		2018. év	2019. év	2020. év
járásbíróságok összesen	peres	15297	16609	14595
	nemperes	4863	4788	5000

		befejezett		
		2018. év	2019. év	2020. év
járásbíróságok összesen	peres	17312	16582	14905
	nemperes	4810	4702	5015

		folyamatban maradt		
		2018. év	2019. év	2020. év
járásbíróságok összesen	peres	9051	9078	8768
	nemperes	519	605	590

A járásbírárságra érkezett civilisztikai peres ügyek mennyisége az elmúlt években az országos tendenciának megfelelően alakult. 2019-ben elmúlni látszott a döntően az új perrendnek tulajdonított fékező hatás, az érkezett ügyek száma ugyanis nőtt 2018-hoz képest. 2020-ban azonban újra csökkenés következett be, ráadásul az ügyérkezés a 2018-as szint alá esett. A járásbíráóságokat külön-külön vizsgálva is ugyanez a tendencia figyelhető meg, csupán néhány olyan járásbíráóság van, ahol folyamatosan csökkent az ügymennyiség.

Az érkezett nemperes ügyek száma az elmúlt három év adatát nézve lényeges mértékben nem változott, 2020-ban volt a legtöbb. Mindezeknek megfelelően az összes érkezésen belül a nemperes ügyek aránya 2020-ban nőtt és meghaladta a 2018-as szintet.

A járásbíráósági összes peres befejezés az elmúlt években az országos helyzetnek megfelelően fokozatosan csökkent. Pozitív – és az országos összesített adatokkal szembeni – tendenciát jelez viszont az a 2020-as adat, amely szerint ebben az évben – egyezően 2018-cal, de ellentétben 2019-cel – a befejezések száma meghaladta az érkezések számát.

A nemperes befejezett ügyek száma 2020-ban több volt, mint 2019-ben és a befejezések száma ebben az ügykategóriában is meghaladta az érkezések számát.

A fent elemzett adatok együttes eredőjeként rögzíthető, hogy a folyamatban lévő perek száma 2020-ban csökkent a megelőző – lényegében egymással hasonló adattal bíró – két évhez képest. A bírák teljesítményét jelzi, hogy ezt az eredményt részben már a koronavírus-járvány alatt érték el úgy, hogy országosan a folyamatos civilisztikai peres ügyek száma 2020-ban – nem sokkal ugyan, de – nőtt 2019-hez képest.

A nemperes ügyek tekintetében is elmondható, hogy pozitív a tendencia, a bírák 2020-ban nem halmoztak fel hátralékot.

2.2. A Budapest Környéki Törvényszék ügyforgalmi adatai

		érkezett		
		2018. év	2019. év	2020. év
törvényszék I. fok	peres	526	654	568
	nemperes	388	272	397

		befejezett		
		2018. év	2019. év	2020. év
törvényszék I. fok	peres	721	574	640
	nemperes	373	283	364

		folyamatban maradt		
		2018. év	2019. év	2020. év
törvényszék I. fok	peres	365	445	373
	nemperes	32	21	54

A törvényszék első fokra érkezett polgári peres ügyek mennyiségi változása az elmúlt években az országos és a járásbírói tendenciát követi azzal a különbséggel, hogy a 2020-as adat ugyan kisebb, mint a 2019-es, de a szint nem esett a 2018-as alá.

A nemperes ügyek tekintetében fordított tendencia figyelhető meg: 2019-ben csökkent az érkezett ügyek mennyisége, 2020-ban viszont nőtt.

Míg országosan a befejezett polgári ügyek száma az elmúlt években a törvényszékeken folyamatosan csökkent, úgy a Budapest Környéki Törvényszéken 2020-ra megtört a tendencia és a bírák több mint 10%-kal többet fejeztek be, mint 2019-ben és a befejezések száma 2020-ban meghaladta az érkezett ügyek számát. E bemeneti szint esetében is elmondható, hogy a számokat a koronavírus-járvány negatív hatásai ellenére sikerült produkálni, ráadásul a befejezési többlet az időszériás adatokból kiolvashatóan döntően a két éven túli ügyek tekintetében jelentkezett.

A nemperes befejezett polgári ügyek száma szintén nőtt 2020-ban 2019-hez képest, de nem érte el az érkezett ügyek számát.

A folyamatban lévő peres ügyek száma a fentiekből következően kisebb volt 2020-ban, mint 2019-ben, és csak kis mértékben maradt el a 2018-as szinttől.

A nemperes ügyek esetében a folyamatban lévő ügyszám 2020-ban nőtt, de a darabszám miatt (54) ez érdemben negatívumként nem értékelhető.

		érkezett		
		2018. év	2019. év	2020. év
törvényszék II. fok	peres	1178	1033	920
	nemperes	2438	2358	2376

		befejezett		
		2018. év	2019. év	2020. év
törvényszék II. fok	peres	1265	1106	893
	nemperes	2416	2549	2426

		folyamatban maradt		
		2018. év	2019. év	2020. év
törvényszék II. fok	peres	470	397	424
	nemperes	709	518	468

A törvényszék másodfokra érkezett peres ügyek mennyisége az elmúlt években folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. A csökkenés mértéke évről-évre meghaladja a 10%-ot azzal, hogy a csökkenés üteme egyre kisebb. A folyamatos csökkenés országos tendencia, de a Budapest Környéki Törvényszék a csökkenéssel az egyik legkevesbé érintett törvényszéknek minősül (tizenöt másik törvényszéken nagyobb arányú csökkenés volt tapasztalható). Ráadásul a tendencia 2021-ben megfordulni látszik: az év első felében már 616 ügy érkezett, ami 32%-kal

több a 2020. év ugyanezen időszakában érkezett ügymennyiségnél (465). Ha a második félévben az első félévhez viszonyítva ugyanolyan arányban érkeznek az ügyek, mint 2020-ban, akkor a 2021-es ügyérkezés meg fogja haladnia a 2018-as érkezést.

Az érkezett nemperes ügyek száma az elmúlt években lényeges mértékben nem változott.

A másodfokon befejezett peres ügyek száma az elmúlt években folyamatosan csökkent, ami megfelel az országos összesített adatokból kiolvasható tendenciának. 2021-ben viszont ez a tendencia szintén megfordulhat: 2020. év első félévéhez képest a befejezések száma 2021. év első félévében 46%-kal nőtt, és ebben az időszakban már meghaladta az érkezések számát is. A nemperes befejezésszám tekintetében az érkezéshez hasonlóan lényegi változás nem észlelhető.

Mivel a befejezések száma nem érte el az érkezések számát, így a folyamatban maradt másodfokú peres ügyek száma – ellentétben az országos tendenciával – 2020-ban nőtt 2019-hez képest, de nem érte el a 2018. év szintjét.

A folyamatban lévő nemperes ügyek száma viszont évről-évre csökken, ami országos jelenség is egyben.

3. Időszerűség

3.1. Időszerűség a bíróságokon

		2018. év						
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 év felett
járásbíróságok összesen	befejezett	5421	3828	4729	2182	652	353	147
	arány	31,31%	22,11%	27,32%	12,60%	3,77%	2,04%	0,85%
	folyamatban maradt	2653	1780	1967	1573	528	397	153
	arány	29,31%	19,67%	21,73%	17,38%	5,83%	4,39%	1,69%

		2019. év						
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 év felett
járásbíróságok összesen	befejezett	5454	3515	4255	2129	676	399	154
	arány	32,89%	21,20%	25,66%	12,84%	4,08%	2,41%	0,93%
	folyamatban maradt	2829	1720	2108	1275	576	390	180
	arány	31,16%	18,95%	23,22%	14,04%	6,35%	4,30%	1,98%

		2020. év						
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 év felett
járásbíróságok összesen	befejezett	4225	3123	3893	2309	707	442	206
	arány	28,35%	20,95%	26,12%	15,49%	4,74%	2,97%	1,38%
	folyamatban maradt	2588	1771	1974	1581	381	337	136
	arány	29,52%	20,20%	22,51%	18,03%	4,35%	3,84%	1,55%

		2021. I. félév						
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 év felett
járásbíróóságok összesen	befejezett	2645	1893	2052	1483	348	225	105
	arány	30,23%	21,63%	23,45%	16,95%	3,98%	2,57%	1,20%
	folyamatban maradt	2586	1532	1784	1276	383	267	122
	arány	32,53%	19,27%	22,44%	16,05%	4,82%	3,36%	1,53%

Az elmúlt évek erőfeszítéseinek köszönhetően az időszerűségi mutatók érzékelhetően javultak a járásbíróóságokon.

A két éven túli, befejezett civilisztikai perek száma és e számnak az összes befejezéshez viszonyított aránya 2018-tól kezdve évről-évre nőtt, és ez a tendencia 2021 első félévének adatai alapján 2021. év tekintetében is folytatódhat. Külön kiemelést érdemel az öt éven túli ügyek befejezésszáma, ami 2020-ban egyharmaddal volt több, mint 2019-ben.

A két éven túl folyamatban maradt ügyek száma esetében a tendencia 2019-ben megtört, ugyanis ezen ügyek száma nőtt 2018-hoz képest. 2020-ban azonban a két éven túl folyamatban maradt ügyek száma 25%-kal csökkent. Ez a tendencia 2021 első felében tovább folytatódott, ugyanis a mutató további 10%-kal lett alacsonyabb, aminek köszönhetően 772 darabra csökkent az elhúzódó ügyek száma.

Az összes folyamatban lévő ügghöz viszonyított arányszám ennek megfelelően rendre csökkent és 2020. évben 10% alá esett (9,7%). A pandémia hatásai ellenére a tendencia 2021-ben sem fordult meg: az érték 2021. június 30. napján ugyanígy 9,7% volt.

3.2. Időszerűség a Budapest Környéki Törvényszéken

		2018. év						
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 év felett
törvényszék I. fok	befejezett	211	109	130	142	59	29	41
	arány	29,26%	15,12%	18,03%	19,69%	8,18%	4,02%	5,69%
	folyamatban maradt	42	30	52	111	60	29	41
	arány	11,51%	8,22%	14,25%	30,41%	16,44%	7,95%	11,23%

		2019. év						
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 év felett
törvényszék I. fok	befejezett	212	56	75	106	54	40	31
	arány	36,93%	9,76%	13,07%	18,47%	9,41%	6,97%	5,40%
	folyamatban maradt	74	44	68	131	50	48	30
	arány	16,63%	9,89%	15,28%	29,44%	11,24%	10,79%	6,74%

		2020. év						
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 év felett
törvényszék I. fok	befejezett	248	65	61	111	78	49	28
	arány	38,75%	10,16%	9,53%	17,34%	12,19%	7,66%	4,38%
	folyamatban maradt	78	39	57	84	55	37	23
	arány	20,91%	10,46%	15,28%	22,52%	14,75%	9,92%	6,17%

		2021. I. félév						
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 év felett
törvényszék I. fok	befejezett	129	27	32	54	38	28	16
	arány	39,81%	8,33%	9,88%	16,67%	11,73%	8,64%	4,94%
	folyamatban maradt	93	56	69	70	28	38	17
	arány	25,07%	15,09%	18,60%	18,87%	7,55%	10,24%	4,58%

Törvényszék első fokon az időszerűségi mutatók szintén jelentősen javuló tendenciát mutatnak.

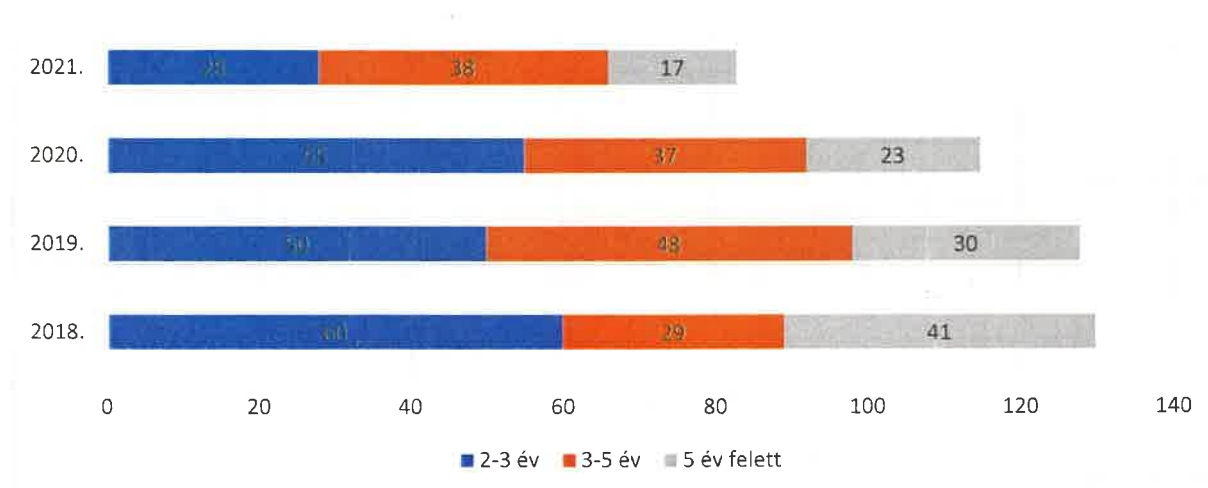
A két éven túl befejezett ügyek száma 2018. és 2019. évben lényegében azonos volt, ezekhez képest viszont 2020-ban a szám közel negyedével nőtt. A tendencia 2021-ben is folytatódhat, 2021. év első felében a befejezésszám (82) meghaladta a 2020. év befejezésszámának a felét (77). A két éven túl befejezett ügyeknek az összes befejezett ügghöz viszonyított arányszáma fokozatosan nőtt, 2018-ban ez még csak 17,89% volt, 2021. év első felében már 25,3% (ami a 2020. évi arányszámnál is több).

A törvényszéki bírák kiemelkedő teljesítményét a folyamatban lévő, két éven túli ügyekre vonatkozó adatok még jobban szemléltetik. A két éven túli folyamatban lévő ügyek száma két év alatt 2018-tól 2020-ig 11,5 %-kal csökkent, és e tendencia 2021 első félévében csak fokozódott: fél év alatt a bírák a két éven túli ügyek számát közel 28%-kal csökkentették. A csökkenés a kategórián belül az öt éven túli ügyeket is érintette. 2021. június 30-án 17 öt éven túli ügy volt folyamatban, 58%-al kevesebb, mint 2018. december 31-én.

Az összes folyamatban lévő ügghöz viszonyított arányszám két év alatt közel 5%-ot csökkent. Ennél is jobb volt a bírák 2021 első féléves teljesítménye, ugyanis a két éven túli ügyek aránya július 31. napjára 22%-ra csökkent (2018. december 31. napján ez az arányszám 35% volt).

A bírák teljesítményét jól szemlélteti az alábbi diagram:

2 éven túl folyamatban maradt
polgári peres ügyek száma
törvényszék I. fok

		2018. év						
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 év felett
törvényszék II. fok	befejezett	145	651	404	58	5	2	0
	arány	11,46%	51,46%	31,94%	4,58%	0,40%	0,16%	0,00%
	folyamatban maradt	195	161	96	16	2	0	0
	arány	41,49%	34,26%	20,43%	3,40%	0,43%	0,00%	0,00%

		2019. év						
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 év felett
törvényszék II. fok	befejezett	229	530	298	45	4	0	0
	arány	20,71%	47,92%	26,94%	4,07%	0,36%	0,00%	0,00%
	folyamatban maradt	263	70	56	8	0	0	0
	arány	66,25%	17,63%	14,11%	2,02%	0,00%	0,00%	0,00%

		2020. év						
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 év felett
törvényszék II. fok	befejezett	246	310	307	29	1	0	0
	arány	27,55%	34,71%	34,38%	3,25%	0,11%	0,00%	0,00%
	folyamatban maradt	263	83	49	26	2	1	0
	arány	62,03%	19,58%	11,56%	6,13%	0,47%	0,24%	0,00%

		2021. I. félév						
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 év felett
törvényszék II. fok	befejezett	232	365	81	28	4	1	0
	arány	32,63%	51,34%	11,39%	3,94%	0,56%	0,14%	0,00%
	folyamatban maradt	226	67	22	13	1	0	0
	arány	68,69%	20,36%	6,69%	3,95%	0,30%	0,00%	0,00%

Törvényszék másodfokon az egy éven túl befejezett ügyek száma az elmúlt két évben csökkent, de a tendencia 2021. évben biztosan meg fog fordulni. 2021. év első félévében ugyanis a tanácsok már több egy éven túli ügyet fejeztek be, mint 2020 teljes évében. Mindez azt is jelenti, hogy a két éven túl befejezett ügyek az összes befejezett ügghöz viszonyított - az elmúlt években csökkenő – arányszáma 2021. évben újra nőni fog és feltehetőleg meg fogja haladni a 2018-as szintet is.

Az utolsó vizsgált teljes év végére az egy éven túl folyamatban lévő másodfokú peres ügyek száma jelentősen megugrott a 2018. év, de főleg a 2019. év adataihoz képest. A 2021. évi irányváltást azonban a folyamatban lévő ügyek számának változása is mutatja. 2021. év első félévében 2021. év végéhez képest valamivel több, mint 50%-kal csökkent az egy éven túli ügyek száma. Mindez az összes folyamatban lévő ügghöz viszonyított arányszámok változásából is kiolvasható.

4. Az ítélkezés megalapozottsága

4.1. Megalapozottság a járásbíróóságokon

2018. év	Helybenhagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
	db	%	db	%	db	%	db	%
polgári	1145	51,3%	407	18,3%	360	16,1%	318	14,3%
gazdasági	84	49,1%	23	13,5%	33	19,3%	31	18,1%
összesen	1229	51,2%	430	17,9%	393	16,4%	349	14,6%

2019. év	Helybenhagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
	db	%	db	%	db	%	db	%
polgári	1049	48,3%	436	20,1%	349	16,1%	338	15,6%
gazdasági	67	45,0%	31	20,8%	14	9,4%	37	24,8%
összesen	1116	48,1%	467	20,1%	363	15,6%	375	16,2%

2020. év	Helybenhagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
	db	%	db	%	db	%	db	%
polgári	913	49,6%	369	20,1%	236	12,8%	321	17,5%
gazdasági	32	34,0%	40	42,6%	6	6,4%	16	17,0%
összesen	945	48,9%	409	21,2%	242	12,5%	337	17,4%

A járásbíróási civilisztikai ügyszakban a jogerőre emelkedési arány az országos átlagnak megfelelően az elmúlt években fokozatosan javult: 2020-ban 93,5 % volt, ami 0,4%-kal maradt csak el az országos átlagtól (93,9%).

A megalapozottságot jelző másik mutató, a hatályon kívül helyezési arány is jelentősen javuló tendenciát mutat: az elmúlt években 16,4 %-ról 12,5 %-ra csökkent. A javuló teljesítményt árnyalja, hogy ez még mindig jelentősen elmarad az országos átlagtól (8,5%).

A helybenhagyás arányában említésre méltó tendencia nem állapítható meg, az a polgári ügyszakban 2020-ban meghaladta az országos civilisztikai átlagot (46,1 %).

4.2. Megalapozottság a Budapest Környéki Törvényszéken

2018. év	Helybenhagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
	db	%	db	%	db	%	db	%
	117	41,8%	63	22,5%	50	17,9%	50	17,9%

2019. év	Helybenhagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
	db	%	db	%	db	%	db	%
	100	36,4%	77	28,0%	55	20,0%	43	15,6%

2020. év	Helybenhagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
	db	%	db	%	db	%	db	%
	48	35,0%	51	37,2%	3	2,2%	35	25,5%

A Budapest Környéki Törvényszéken a polgári ügyszakban a jogerőre emelkedési arány a 2019-es visszaesést követően 2020-ban jelentősen javult, 65,5%-ról 80,5%-ra emelkedett, ami már megközelíti az országos civilisztikai átlagot (82,9%).

A hatályon kívül helyezési arány az elmúlt évben radikálisan csökkent a korábbi évekhez képest, és így 2020-ban a törvényszéki érték jóval az országos civilisztikai mutató (6,7%) alá került (tény ugyanakkor az is, hogy 2020-ban jelentősen csökkent az ítéletátlára érkezett peres ügyek száma is 2019-hez képest).

A helybenhagyási arány az elmúlt két évben fokozatosan csökkent, 2020-ban csak kis mértékben. A mutató valamelyest elmarad az országos civilisztikai átlagtól (42,2 %).

Az egyéb befejezések aránya viszont fokozatosan nőtt az elmúlt két évben, ami az érdemi elbírálás nélküli visszaküldés számának növekedését jelezheti.

5. A bírák munkaterhe

5.1. Munkateher a járásbíróságokon (egy bíróra számított peres ügyek)

polgári ügyszak	érkezett				befejezett				folyamatban maradt			
	2018.	2019.	2020.	2021. I. félév	2018.	2019.	2020.	2021. I. félév	2018.	2019.	2020.	2021. I. félév
járásbíróságok összesen	21,05	23,14	18,20	17,60	23,80	23,12	18,67	19,39	149,87	151,63	131,40	105,18
országos átlag	19,39	18,88	17,52	n.a.	22,10	19,64	17,55	n.a.	110,64	97,67	95,98	n.a.

gazdasági ügyszak	érkezett				befejezett				folyamatban maradt			
	2018.	2019.	2020.	2021. I. félév	2018.	2019.	2020.	2021. I. félév	2018.	2019.	2020.	2021. I. félév
járásbíróságok összesen	18,18	26,05	22,41	16,90	20,92	25,61	21,30	19,22	122,49	173,58	157,40	113,54
országos átlag	15,51	19,03	18,73	n.a.	19,27	19,27	17,90	n.a.	85,57	97,16	101,05	n.a.

Járásbíróági szinten az egy bíróra jutó peres érkezés száma mind a polgári, mind a gazdasági ügyszakban a 2019. évi növekedés után érzékelhetően csökken, jelenleg lényegében a 2020-as országos átlagnak felel meg.

Az egy bíróra jutó befejezett ügyek számának változásai összességében egyértelmű tendenciát nem mutatnak, az viszont rögzíthető, hogy a járásbíróági bírák mutatói mindkét ügyszakban és minden időszakban meghaladják az országos átlagot.

Ennek köszönhetően az egy bíróra jutó folyamatban maradt peres ügyek száma 2019-től fokozatosan csökken, az elmúlt időszakban nagyobb mértékben, így a mutatók közelítik az országos átlagot.

5.2. Munkateher a Budapest Környéki Törvényszéken

	érkezett				befejezett				folyamatban maradt			
	2018.	2019.	2020.	2021. I. félév	2018.	2019.	2020.	2021. I. félév	2018.	2019.	2020.	2021. I. félév
törvényszék I. fok	6,48	10,83	8,26	7,59	11,94	9,51	9,31	7,64	53,93	88,46	65,11	52,48
országos átlag (civilisztika)	8,27	8,37	9,44	n.a.	10,98	9,28	9,75	n.a.	53,21	47,68	47,96	n.a.

Törvényszék első fokon az egy bíróra jutó érkezett ügyek száma 2019. óta fokozatosan csökken, aminek köszönhetően a mutató az országos átlagot jelző 2020-as szint alá esett.

Az érkezett ügyekre vonatkozó tendenciának megfelelően alakult az egy bíróra jutó befejezett ügyek száma is, 2020-ig a mutató az országos átlag körül alakult.

A folyamatban maradt ügyek száma 2019. óta az országos tendenciának megfelelően csökken, de a mutató folyamatosan az országos átlag felett van.

	érkezett				befejezett				folyamatban maradt			
	2018.	2019.	2020.	2021. I. félév	2018.	2019.	2020.	2021. I. félév	2018.	2019.	2020.	2021. I. félév
törvényszék II. fok	15,46	12,50	12,14	12,98	16,60	13,39	11,79	14,98	74,03	57,67	67,16	41,58
országos átlag (civilisztika)	20,02	14,39	11,16	n.a.	21,78	16,31	12,26	n.a.	78,72	53,26	45,31	n.a.

Törvényszék másodfokon az egy tanácsra jutó érkezés az elmúlt két egész évben fokozatosan csökken, de ez a tendencia megfordulni látszik, ugyanis a 2021. évi adat már meghaladja a 2020. évi adatot. A mutató jelenleg meghaladja a 2020. évi országos átlagot.

Az egy tanácsra jutó befejezésszám ugyanúgy csökkenő tendenciát mutat, de szintén csak 2020. év végéig. Azóta a befejezésszám nő és meghaladja a 2020. évi országos átlagot.

Az egy tanácsra jutó folyamatban maradt ügyek száma látványosan csökkent az elmúlt években, 2021-ben feltehetőleg az országos átlag körül mozog majd.

III. A Kollégium működésével kapcsolatos tervek és azok ütemezése

1. Alapvetések

A szakmaiság a kollégium szabályokban rögzített alappillére, így minden kollégiumvezetői terv, döntés és intézkedés meghozatala mögött elsődleges szempontként ott kell, hogy álljon a **szakmaiság biztosítása**. Legkésőbb a ciklus felére – összhangban az időszerezésre vonatkozó célokkal – el kívánom érni, hogy a Budapest Környéki Törvényszék civilisztikai ítélkezése kapcsán a fő téma ne az elhúzódo ügyek kezelése legyen, hanem kizárólag az érzékelhető, színvonalas szakmai munka.

Fontos vezérelv az objektivitás, az **egyenlő mérce alkalmazása**. A kollégiumvezetésben nem lehet helye a jogaik és kötelezettségeik tekintetében ugyanolyan státuszú emberek – munkavégzéssel, munkafeltételekhez való hozzájutással összefüggő – indokolatlan megkülönböztetésének.

A kollégiumi működés minden szegmensében mindenki által ismert és következetesen elvárt **rend** kell, hogy érvényesüljön.

A Polgári Kollégium minden tagja jelentős szakmai tapasztalattal rendelkező bíró. Ráadásul – a tanácselnöki státuszokat nem számítva – a Polgári Kollégium tagjainak több mint fele igazgatási-vezetői tapasztalatokkal is rendelkezik. A feladatban rejlő kihívás mellett ez azt is jelenti egyben, hogy a Kollégium e ritka sajátosságait feltétlenül ki kell használni. A feladatok ellátása során – ahogy eddig is – mind szakmai, mind igazgatási szempontból a lehető legmesszebbmenőig támaszkodni kívánok a kollégium tagjaira: határozott, következetes, de **együttműködésen alapuló** vezetői módszert szeretnék alkalmazni.

Ahogy az elmúlt időkben, úgy továbbra is nagy hangsúlyt kell fektetni a transzparens működésből is fakadó **tájékoztatásra**. Fontosnak tartom, hogy a kollégák az ítélkezéssel és egyébként a kollégium működésével kapcsolatos minden nyilvános információhoz a lehető leggyorsabban hozzájussanak. Lényegesnek tartom továbbá azt is, hogy a kollégiumvezetés stratégiája, valamint rövid- és középtávú tervei is mindig ismertek legyenek.

Minden intézményes külső kapcsolatban kompromisszumkészen, de kizárólag a **kollégiumi érdekeket képviselve** kívánok eljárni.

A hatékony működés nélkülözhetetlen alapja a vezetői **döntések megtervezése** és adatokkal történő alátámasztása. A feladataim közül ezért domináns szerepet szánok az adatgyűjtő-elemző tevékenységnek.

A kollégiumvezetés során fokozatosan, egyre nagyobb mértékben szeretnék támaszkodni a **digitális fejlesztésekre** és az elektronikus kommunikációra, de ez utóbbi esetében szigorúan csak azokon a területeken, ahol a személyes jelenlétnek és kapcsolatnak nincs különösebb jelentősége.

2. Nyugodt, hatékony munkavégzéshez szükséges feltételek biztosítása

2.1. Kollégiumvezetés és annak adminisztrációja

A megbízatásom viszonylag rövid idejének egyértelmű tapasztalata szerint, e pályaműben megfogalmazott új célok megvalósításához, a **meglévő vezetői pozíciók megtartása mellett** elengedhetetlen a **kollégiumvezetés kibővítése** az igazgatási feladatokkal főtevékenységként foglalkozó **kollégiumvezető-helyettessel**. Ennek megvalósítása esetén egyértelműen rögzíteni kell a vezetésen belül a feladatkörök megosztását és azt (valamint annak változásait) a kollégákkal meg kell ismertetni.

A 2021. év már megvalósult terveként a kollégiumvezetés szakmai-igazgatási munkáját jogi végzettségű **bíróági ügyintéző** segíti. E **munkakör fenntartása indokolt**, a kollégiumvezetés során ugyanis számtalan nem ítélkezési-szakmai, viszont jogi természetű feladat merül fel, amelynek ellátásában a felsőfokú bíróági ügyintéző jelentős részt tud vállalni. Ezen felül bíróági ügyintéző segítheti az adatgyűjtő és elemző munkát, amely nélkül az ítélkezés figyelemmel kísérésére, és az időszerűség biztosítására vonatkozó kollégiumvezetői feladat nem teljesíthető hatékonyan. A megszűnt törvényszéki végrehajtói hatáskörből számtalan – és feltehetőleg még évekig megjelenő – feladat maradt még hátra, amelyek elvégzése szintén e munkakörben biztosítható.

A hatékony ítélkezés alapjául szolgáló munkafeltételek biztosításának egyik garanciája a kollégiumvezetés adminisztratív, koordinációs szervezetét jelentő **kollégiumi titkárság stabil működtetése**. 2021. év első negyedévében lezárultak a kollégiumvezetés e részével kapcsolatos átalakítási folyamatok: személyi állományát és ügyvitelét tekintve is megújult kollégiumi titkárság állt fel. A cél továbbra is egyrészt annak a biztosítása, hogy a titkárság mindig rendelkezésre állva gyorsan és hatékonyan segítse a bírák és igazságügyi alkalmazottak napi munkáját, másrészt az, hogy hatékonyan ellássa a kollégiumvezetéssel kapcsolatos feladatokat is. Ehhez a jelenlegi létszám elegendő, de egyben szükséges is.

Ebben az évben elindult a kollégiumvezetéshez kapcsolódó titkársági feladatok racionalizálása is, e folyamat az anonimizálás, az ügyelet-készenlét, és a különféle nyilvántartások kezelésével kapcsolatos teendők átvizsgálásával, és a feladatellátási mód szükség szerinti átalakításával ebben az évben a tervek szerint be is fejeződik.

2022. év egyik fő célja a kollégiumi ügyvitel egy részének Elnöki Iratkezelő Rendszerbe történő integrálása, valamint a SharePoint rendszer előnyeinek minél szélesebb körben történő kihasználása.

Az elmúlt években jelentős mennyiségű titkársági irat vált selejtezzhetővé, ezért 2021. év végéig el kell készíteni a kollégiumi titkárság selejtezési tervét, és a selejtezést 2022. első félévében be is kell fejezni.

2.2. Kollégiumi működésre vonatkozó szabályozók

Önmagában az utolsó felülvizsgálat óta eltelt idő indokoltá teszi az **ügyrend felülvizsgálatát** (és a Budapest Környéki Törvényszék Elnökénél történő jóváhagyás kezdeményezését), amit –

a kollégiumi tagokkal való egyeztetést követően – 2022. év elejére el kell végezni. Az ügyrend tartalmát hozzá kell ugyanis igazítani az alapjául szolgáló jogszabályok (pl.: Bszi. 27/A. §) és az SZMSZ változásaihoz. Másrészt a vezetői feladatkörök megoszlását az ügyrendben is rögzíteni kell. Végül pedig a kollégiumi ülések megtartási módjára vonatkozó szabályokat is át kell alakítani azért, hogy rugalmasan, a kollégiumi ülés (illetve az azon hozandó döntés) jellegétől függően lehessen a kollégiumi ülés megtartásának a módját is megválasztani. Ennek keretében fenn szeretném tartani a „Skype/Teams ülések” lehetőségét is, ugyanis az elektronikus, online ülések bizonyos esetekben csak előnnyel bírnak a hagyományos gyűlésekhez képest.

Amennyiben az ügyrend jogszabályoknak megfelelő megváltoztatására az SZMSZ nem ad lehetőséget, úgy értelemszerűen először az **SZMSZ módosítását kell kezdeményezni** a Budapest Környéki Törvényszék Elnökénél. Ezzel párhuzamosan indokolt lehet a kollégiumi tagok véleményét begyűjtve az SZMSZ – az ügyrendtől független, de a kollégium munkarendjét, munkafeltételeit érintő – egyéb részeinek a módosítását is kezdeményezni.

Az ügyelosztási rend keretszabályai az elmúlt évek módosításainak következtében megfelelnek az Igazgatási Szabályzat 115. §-ának, így lényegében a módosítási szükségesség csupán a jövőbeli személyi változásoktól és az egyes tanácsok által tárgyalandó ügycsoportok változásaitól függ.

2.3. Az ítélkezés személyi feltételei

A Bevezetőben megfogalmazott általános kollégiumvezetői célok eléréséhez nélkülözhetetlen a tudatos, kizárólag a **szakmaiságon alapuló személyzeti politika** léte és realizálása. Hosszú távú kollégiumi érdek, hogy a kollégiumba – akár bírói, akár igazságügyi alkalmazotti pozícióba – csak a szakmailag legrátermettebb kollégák kerüljenek. Ennek egyrészt meg kell teremteni a lehetőségét, szakmailag vonzóvá kell tenni a Budapest Környéki Törvényszék Polgári Kollégiumát, másrészt minden kollégiumi szakmai intézményt (tanácselnöki feljegyzésektől a szignálásig) a kollégák teljesítménymérésére és teljesítményük objektív alapokon történő meghatározására is fel kell használni.

A Polgári Kollégium **elsőfokú szakágában** a közeljövőben egy bíró nyugdíjba vonulásával, egy tartósan távol lévő bíró visszaérkezésével, és egy bíró másodfokú szakágba történő áthelyezésével kell számolni. Mindezen változásokat is figyelembe véve a Polgári Kollégium elsőfokú szakágának **létszámhelyzete kielégítő**. E létszámot – kiindulva a II. 5. pontban bemutatott ügyteherre vonatkozó adatokból – a szakmai munka megfelelő színvonalának és az időszerűségnek a biztosítása érdekében a jövőben **mindenképpen fenn kell tartani**.

A Polgári Kollégium **másodfokú szakágában** a létszámhelyzet szintén kielégítő. Az elsőfokú szakágnál említett okokból (szakmai színvonal, időszerűség) – figyelemmel az egyértelmű ügyforgalmi tendenciákra is – **szükség van a kilenc-tíz tanácsnak megfelelő létszámra**.

A megyei széttagoltságra és a több, mint száz ítélkező járásbíróra tekintettel ez az a létszám, amely mellett lehetőség van az ítélkezésen felüli színvonalas szakmai munka (fogalmazóképzés, mentorálás, bíróvizsgálat, szakmai konzultációk, workshopok, stb.) elvégzésére is.

Az ügyminőségre bontott ügyforgalmi adatokból kiolvasható tendencia szerint a II. pontban említett érkezésszám-növekedés elsősorban a családjogi tárgyú ügyeket érinti. Ráadásul a jogterületen jelentős mennyiségű soron kívüli másodfokú ügy is keletkezik úgy, hogy az adatok emelkedő tendenciát mutatnak. 2021 első félévében például már kétszer annyi fellebbezés

érkezett ideiglenes intézkedés iránti kérelmet elbíráló, családjogi tárgyú végzés ellen, mint 2020 első félévében. Mindezek miatt kiemelt cél, hogy másodfokon **két családjogi ügyeket tárgyaló tanács működjön.**

Másrészről alapvető és középtávú célkitűzés az ítélkező tanácsok személyi összetételének és referádájának a stabilizálása is. A 2020. év végén megfogalmazott terveknek megfelelően fokozatosan meg kell szüntetni, hogy egy bíró két másodfokú tanácsban is tárgyaljon, illetve, hogy egy bíró első- illetve a másodfokú ítélkezésben is egyidejűleg részt vegyen. A nyugodt és hatékony munkavégzéshez nélkülözhetetlen az is, hogy **másodfokú tanácsban törvényszéki státuszban lévő – és ne kirendelt – bírák ítélkezzenek**, munkájukért megkapják a törvényszéki bírónak járó teljes illetményt. A másodfok helyzete tehát megnyugtató módon kizárólag az üres álláshelyek végleges betöltésével oldható meg, amelyre vonatkozó – a Budapest Környéki Törvényszék Elnökének jelzett – igényt továbbra is fenn kívánom tartani.

A 2020. év végén megfogalmazott **terv megvalósításaként** 2021 második negyedévében az engedélyezett **bíróági titkári létszám kimerítése megtörtént.** Amennyiben 2021. év szeptemberében a két tartósan távol lévő bírósági titkár újra munkába áll, úgy kilenc bírósági titkár segíti majd a Polgári Kollégium munkáját. E létszámban a titkárok a lent kifejtetteknek megfelelően, adott bíró melletti munkavégzésen túl, csoportmunkában számos szakmai feladatot is el tudnak majd látni. Kiemelt cél továbbá, hogy a kollégiumban bírósági titkár igazgatási jellegű feladatot ne végezzen.

A Polgári Kollégiumban a **bíróági ügyintézői létszám is ideális.** Az ügyintézők közül a végrehajtási eljárással összefüggő feladatokat végrehajtási ügyintéző látja el, e rendszer működik, ezért a jövőben is fenntartandó.

A bírói tanácsok mellett dolgozó **tisztviselőkből és írnokokból jelenleg nincs hiány**, a személyi állomány tehát stabil. Rövid távon, tehát még 2021. évben ki kell dolgozni a jegyzők **helyettesítési rendjét** azért, hogy átmeneti munkaerőkiesés esetén egy előre meghatározott, kiszámítható rend szerint történjen a besegítés. A másodfokú ügyek előkészítésével külön kolléga foglalkozik, amely módszer a jövőben szintén fenntartandó.

Az első- és a másodfokú **kezelőiroda elégséges és egyben szükséges létszáma három-három fő**, közülük egy-egy vezetővel. A tartósan távol lévő kolléga tervezett novemberi visszatérése esetén e **kívánt állapot realizálódik.** 2021 szeptemberében megvalósítandó terv szerint a végrehajtási nemperes ügyek irodai ügykezelésével és kiadásával egy külön tisztviselő foglalkozik majd.

2.4. Az ítélkezés tárgyi feltételei

A Polgári Kollégium átköltözése óta az elhelyezési körülmények ideálisak és a Budapest Környéki Törvényszék teljes költözésének lezárultát követően még jobbak lesznek.

Részben már megvalósult, de egy részében a jövőben is elérendő cél, hogy a csoportjellegű munka miatt a bírósági titkárok nagy része egymáshoz közel kerüljön elhelyezésre. A jövőben – amennyire a lehetőségek engedik – a járásbíróságokról szakmai gyakorlatra **kirendelt bíráknak** és a **foglalmazóknak is külön, tehát a bíraktól elkülönült elhelyezést** szeretnék biztosítani.

Kiemelt figyelmet kívánok fordítani arra is, hogy a kollégium munkaszervezetébe bármely okból – és akár időlegesen – bekapcsolódó kollégát az **érkezése napján már munkára kész munkaállomás fogadja.**

Folyamatosan kezdeményezni fogom a kollégák **számítástechnikai eszközökkel történő minél jobb ellátását** és támogatok minden olyan eszköz- vagy programbeszerzést, amely növeli az ítélkezés hatékonyságát.

A COVID-19 járvány kevés pozitív következményeként a Budapest Környéki Törvényszék járásbíróságain és a Polgári Kollégiumban is megszokottá vált az **elektronikus kommunikációs csatornák** használata. Ennek fenntartása és szükség szerinti bővítése a Budapest Környéki Törvényszék tekintetében kiemelten fontos cél, hiszen a széttagoltságból eredő hátrányok ezzel jelentősen csökkenthetők.

2.5. Együttműködés a Budapest Környéki Törvényszék szervezeti egységeivel

Számos, a kollégiumi munkavégzést befolyásoló kollégiumvezetői tevékenység elválaszthatatlanul kapcsolódik a Budapest Környéki Törvényszék nem ítélkező feladatokat végző szervezeti egységeinek a tevékenységéhez. Fontos tehát e szervezeti egységekkel az állandó és intézményes kapcsolat és az **együttműködés**, amelyre – ahogy korábban is – ezek után is törekedni fogok. A kollégiumi munkavégzést illetően a közeljövőben az alábbi négy kapcsolódási pont érdemel kiemelt figyelmet.

Kiemelt területnek minősül a **bíróvizsgálattal összefüggő feladatkör**. E feladatok elvégzése során – együttműködve a Jogi és Igazgatásszervezési Osztállyal – a tervek szerint 2021-től már kiszámíthatóbb rendben, tervezhetőbb módon kerülnek az információk és a vizsgálathoz szükséges anyagok a vizsgáló bírókhoz.

Továbbra is fenn kívánom tartani a Polgári Kollégium meghatározó szakmai szerepét a **Budapest Környéki Törvényszék ellen megindított perek vitele** tekintetében. E területen 2022. január 1. napjától a korábbiaktól minőségében és mennyiségében is más jellegű feladatokkal kell számolni, hiszen minden bizonnyal hatályba lép a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (Pevtv.). E törvényből eredő szakmai feladatok személyi részére a bírósági titkárok létszámemelésével jó előre felkészültünk, a feladatok tartalmáról pedig mind a Jogi és Igazgatásszervezési Osztállyal, mind pedig az Országos Bírósági Hivatal jogi képviselési osztályával megindultak az egyeztetések.

A szabályok szerint a kollégiumvezető egyik kiemelt feladata az ítélkezés figyelemmel kísérése és az időszerűség biztosítása. A feladatok elvégzéséhez a **statisztikai adatok állandó elemzésére** van szükség. Ezek egy része a lajstromprogramból kinyerhető, egy másik része azonban csak a Statisztikai Elemző Osztály közreműködése útján. Ahogy eddig, a jövőben is jelentős mértékben szeretnék támaszkodni a statisztikai osztály tevékenységére, hogy mindig aktuális és a lehető legteljesebb képet kaphassak a kollégium és a járásbíróságok ítélkezési tevékenységéről.

A statisztikai osztály bevonásával már 2021-ben el kell kezdeni a **bíróvizsgálatok** alapjául szolgáló **statisztikai adatszolgáltatás felülvizsgálatát** azért, hogy a vizsgált bírók értékelése egy egységes szempont alapján elkészített, mindenki által azonos módon értelmezhető és a tényleges tevékenységet tükröző adatsoron alapuljon.

Sajtószóvivőként külön feladatom a civilisztikai ügyek tekintetében a Sajtó és Kommunikációs Osztály támogatása. Az ügyfelek és a Polgári Kollégium közös érdeke, hogy a

sajtóérdeklődést kiváltó ügyekről a közvélemény gyors és szakmailag pontos tájékoztatást kapjon. Ezt a jövőben is biztosítani kívánom.

3. A Polgári Kollégium szakmai szerepének erősítése

3.1. Megyei szakmai hálózat megszervezése

A kollégium alapvetően szakmai szerveződés, a hangsúly – a nem elhanyagolható igazgatási feladatok mellett – a szakmai feladatokon van. Összevetve ezt a Budapest Környéki Törvényszék II.1. pontban említett sajátosságával (egyik legnagyobb és legjelentősebb törvényszék) rögzíthető, hogy a Budapest Környéki Törvényszék Polgári Kollégiumával szemben alapvető elvárás, hogy **országos viszonylatban mind minőségileg, mind mennyiségileg az egyik legjelentősebb szakmai testület legyen.** Ennek megszervezése és megvalósítása az elkövetkezendő három éves időszak egyik legfontosabb feladata.

A lentebb felvázolt tervek megvalósításával hosszú távon egy kiszámítható működésű, tartalmas, támogató jellegű, a szakmai széttagoltságot megszüntető **megyei szakmai hálózatot** kívánok létrehozni, amely egyúttal szakmailag vonzóvá is teszi a Budapest Környéki Törvényszék civilisztikai ügyszakát.

Ennek kiindulópontjaként 2021. év végére ki kell dolgozni **a jogalkalmazási gyakorlat figyelemmel kísérésének és elemzésének stratégiáját.** Mind a két bemeneti szint vonatkozásában intézményesen meg kell határozni, hogy milyen rendszerinti (pl.: tanácselnöki feljegyzések, szakmai értekezletek) és nem rendszerinti (pl.: szignálás, speciális leiratok) formák segítségével, milyen ütemezésben, milyen módon szükséges feltárni a jogértelmezési kérdéseket és problémákat, és ezeket milyen módon, milyen szempontok mentén kell elemezni. Kiemelt cél a szakmai problémák, kérdések feltárási és gyűjtési hatékonyságának a növelése.

A létező kollégiumi szerveződések (kollégiumi ülés, csoportértekezlet, tanácselnöki értekezlet, járásbírói elnöki értekezlet) mindegyikének **napirendjében hangsúlyos szerepet szeretnék szánni a jogértelmezési kérdések megvitatásának.** Ahogy eddig is, kiemelten fontosnak tartom az értekezletek megfelelő szakmai előkészítését.

Az elmúlt években kialakított és jól működő szakmai fórumokat (**workshop, kiscsoportos szakmai konzultáció**) szeretném továbbra is működtetni, továbbá ezek mellett hangsúlyos szerepet kívánok biztosítani **a tematikus szakmai anyagok elkészítésének** és folyamatos fejlesztésének is. A szakmai anyagok célja, hogy megkönnyítse a jogalkalmazást olyan ügyekben, amelyekben számos, sokszor nem egységesen megválasztott jogértelmezési kérdés merül fel. Ilyen szakmai anyag már elkészült a „devizás” ügyekkel összefüggésben, és a tervek szerint az elkövetkezendő egy évben összefoglaló készül a tavaszi workshop nyomán a vállalkozási szerződéssel összefüggő perekkel, továbbá a végrehajtási nemperes ügyekkel, a kapcsolattartás végrehajtásával kapcsolatos ügyekkel és a törvényszéki bírák számára a személyiségi jogi perek legújabb bírói gyakorlatával összefüggésben is.

Már 2021. év őszén realizálandó terv, hogy a Budapest Környéki Törvényszék bírósági titkárai kérésre **előkészítéssel, táblázatok készítésével, adatgyűjtéssel** csoportmunkában **szakmai segítséget nyújtsanak a megye bármely bírójának részére** akkor, ha a bíró pályakezdés, szolgálati hely változása, ügyelosztási rend módosítása miatt eddig nem ismert tárgyú ügyeket kezd intézni. A titkárok az ügytípusból kiindulva bírósági határozatokból, alkotmánybírói határozatokból, kommentárokból, egyéb állásfoglalásokból, jegyzetektől álló gyűjteményes

szakmai anyagot készítenek. A bírósági titkárok szakmai előkészítő munkájukkal hozzá tudnak járulni az ügyek mielőbbi befejezéséhez és lehetővé teszik, hogy a bírák csak a konkrét érdemi döntésre koncentrálhassanak.

Más törvényszékeknél bevett gyakorlat megvalósításaként **szakmai műhelyek** elindítását is tervezem. A tematikus, rendszeres időközönként tartandó szakmai műhelyben a másodfokú szaktanácsok moderálásával az adott jogterület aktuális kérdéseinek kötetlen formában történő feldolgozása történhet meg, adott esetben „külsős” bírák, szakértők részvételével. A tervek szerint az első ilyen műhely családjogi témájú lesz.

Az Országos Bírósági Hivatal Elnökének a két éven túl folyamatban lévő ügyekben nyújtandó szakmai támogatásáról szóló felhívás végrehajtásáról szóló 2021.El.II.F.1/5. számú kollégiumvezetői intézkedéssel 2021 tavaszán átalakult a **mentorálási rendszer**, aminek értelmében a Polgári Kollégium gyűjti és a szaktanácsok közreműködésével megválaszolja azokat a konkrét ügyekben keletkezett, de általánosan megfogalmazott kérdéseket, amelyek felmerülésükkel gátolták egy adott ügy befejezését. Az elmúlt időben több, mint ötven ilyen kérdés érkezett, és azok között számos olyan is volt, amelyek megválaszolása egy elhúzódó ügy azonnali befejezését segítette elő. E szakmai rendszer fenntartása a jövőben is indokolt.

Ahogy az elmúlt pár hónapban, a jövőben is támogatom az Igazgatási szabályzat 181. §-a szerinti **mentorbírói intézmény** minél szélesebb körben történő igénybevételét és fenn szeretném tartani azt a korábbi években is bevált gyakorlatot, amely szerint a járásbírák **rövid távú kirendeléssel másodfokú szakmai gyakorlatot** szerezzenek a másodfokú tanácsok mellett.

Kihasználva a digitális fejlesztéseket 2022. évben létre kell hozni egy elektronikus felületet, amely a bírák számára **szakmai fórumként** folyamatosan lehetőséget ad szakmai kérdések, észrevételek, jelzések írásbeli továbbítására, színtere lehet a közös gondolkodásnak, az egymással történő szabad, szakmai eszmecserének.

Kiemelten fontosnak tartom, hogy a bírák minél hamarabb értesüljenek a legfontosabb szakmai eseményekről. Ezért még ebben a félévben össze kívánom állítani azt az elektronikus **szakmai hírmondót**, amelyben a kollégiumvezetés egységes szerkezetben rendre beszámol a főbb jogszabályváltozásokról, felsőbbbírói, alkotmánybírói döntésekről és a megyei szakmai hírekről.

2021. év végére ki kell alakítani egy **digitális szakmai felületet**, ahol a törvényszéki és a járásbírói bírák rendszerezetten, visszakereshető módon megtalálják a Polgári Kollégium keretében keletkezett szakmai anyagokat.

3.2. Színvonalas képzési rendszer támogatása

A hosszú távú szakmai célok megvalósítása érdekében kiemelt figyelmet kívánok fordítani a **színvonalas szakmai képzettség megszervezésére**, együttműködésben a Budapest Környéki Törvényszék Oktatásfelelőseivel.

A megfelelő bírói utánpótlás biztosítása érdekében fontosnak tartom a gyakorlati kérdésekre fókuszáló, tartalmaz **foglalmazóképzés** megszervezését, és ezen felül a fogalmazók folyamatos szakmai **segítését**, életútjuk figyelemmel kísérését, valamint a **tehetséges, ambiciózus kollégák megtartását**.

A bírósági titkárok megfelelő oktatása szintén kiemelt prioritás, ennek középpontjában azonban már az **ítélkezésre való felkészítés kell**, hogy álljon.

A Budapest Környéki Törvényszék titkárait mentesíteni kell az igazgatási jellegű feladatok ellátása alól. A szakmai munkájukat **rendszeres titkári értekezletek** megtartásával és ott a felmerülő kérdések átbeszélésével, valamint **„miniképzések”** megszervezésével szeretném hatékonytá tenni. A bírói pályára készülő bírósági titkároknak biztosítani szeretném, hogy a munkaidejük jelentős részét fordíthassák a tárgyalások hallgatására.

A bírák képzését **neves előadók bevonásával** és hasznos, mindig az aktuálisan felmerülő szakmai kérdésekre reagáló képzési tematika kidolgozásával szeretném segíteni. A helyi és regionális képzések mellett rendszeres **szakmai előadásokkal** szeretném gazdagítani a **szakmai kollégiumok napirendjét** is.

Amelyik képzés esetében ez adott, ott minden esetben a képzés részévé kell tenni az érintett témához kapcsolható **uniós (nemzetközi) jogi** szabályozást is. Ennek kidolgozásában támaszkodni szeretnék a Budapest Környéki Törvényszék európai jogi szaktanácsadójára is.

3.3. Együttműködés más kollégiumokkal, bíróságokkal, társhivatásrendekkel

E pályaműben megfogalmazott szakmai célok nem valósíthatók meg a Polgári Kollégiumban elszigetelten, csak és kizárólag az ugyanolyan vagy hasonló jellegű tevékenységet végző **társszervek együttműködésével**, amelyre feltétlenül törekedni fogok.

Elsődleges cél a Budapest Környéki Törvényszék **többi kollégiumvezetőjével már meglévő együttműködési formák fenntartása**, hiszen szakmai szempontból (és egyébként igazgatási szempontból is) mindegyik önálló kollégiummal számtalan közös feladatot kell megoldani. Példaként említhető a Büntető Kollégium esetében az úgynevezett gyorsított perekkel vagy a büntetőeljárás során hozott határozathoz való kötöttséggel felmerülő kérdések feltérképezése. A Gazdasági, a Munkaügyi és a Közigazgatási Kollégium esetében az eljárásjog, illetve annak nagy része közös, így a közös jogértelmezési kérdéseket célszerű egymás bevonásával, közösen megvitatni. A közeljövőben meg kell oldani az utóbbi két kollégium és a Polgári Kollégium közötti „hatásköri” összeütközéssel kapcsolatos elméleti, de már a gyakorlatban is jelentkező problémákat. A Gazdasági Kollégium nélkül a járásbíróságokat érintő szakmai célok nem valósíthatók meg, így a felsorolt terveket e kollégium bevonásával és segítségével szeretném realizálni.

Egyre **hangsúlyosabban szeretném megjeleníteni a Polgári Kollégium álláspontját** az országos szakmai rendezvényeken, továbbá a Kúria vagy az OBH kezdeményezése alapján a jogszabálytervezetek, szakmai anyagok véleményezése során.

Szoros szakmai együttműködést tervezek a **Fővárosi Törvényszék és a Balassagyarmati Törvényszék** és természetesen a **Fővárosi Ítélőtábla Polgári Kollégiumával** is. Ez utóbbi számára folyamatosan fel szeretném térképezni a törvényszéken felmerülő jogértelmezési kérdéseket, illetve szükség szerint képzések lebonyolítására, szakmai anyagok készítésére teszek javaslatot.

Az elmúlt évek gyakorlatához hasonlóan szeretném **bevonni a kollégium szakmai munkájába a társhivatásrendek képviselőit is**, sőt intézményes kapcsolat kiépítését fogom kezdeményezni (a körben a munka 2021. év első felében már megkezdődött).

4. Időszerű ítélkezés segítése

4.1. Szakmai feladatok

Az elmúlt időszak érzékelhető teljesítményének köszönhetően hosszú idő után először javultak az idősszerűségi mutatók a Budapest Környéki Törvényszék civilisztikai ítélkezése tekintetében. Az e körben kitűzött **további célokat** szakmai vezetőként alapvetően **az ítélkezés szakmai színvonalának a növelésével kívánom elérni**. Minden fent rögzített szakmai terv megvalósítása értelemszerűen pozitívan hat ki az idősszerűségekre is. A célok elérése érdekében ezeken felül kifejezetten **az idősszerűség biztosítására fókuszáló szakmai programokat** is meg kell valósítani.

2021. év első felében elkészült az **ügyek elhúzódtását kiküszöbölő pervittel** kapcsolatos, gyakorlatorientált **szakmai anyag**, amely minden járásbírószágon és a törvényszéki csoporttertekezleten is külön megismertetésre került. A következő fél évben ezt az anyagot tovább kell fejleszteni és konkrét ügytípusok tárgyi sajátosságaira vetítve tételesen fel kell dolgozni az ügyek mielőbbi befejezését szolgáló perviteli módszereket.

Amennyiben a Pevtv. 2022. január elején hatályba lép, akkor elkerülhetetlen lesz az ítélkezés során e törvény szabályainak a figyelembe vétele azért, hogy minél **kisebb mértékűre** lehessen szorítani a **peres eljárás elhúzódtásával kapcsolatos vagyoni elégtételi igényeket**. 2022. év elején meg kell szervezni ezért egy **előadássorozatot**, amely bemutatja a Pevtv. szabályait továbbá azt is, hogy mely esetek felelnek meg a törvény „a bíróság érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt sürgősen el kell intézni, az eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartam” fordulatának.

Az eddigi igazgatási vizsgálatok eredményei azt mutatják, hogy az idősszerűség ellen ható, és egyébként könnyen elkerülhető hatályon kívül helyezések nagyon sok esetben határozatszerkesztési hibákra vezethetők vissza. 2022. évben ezért a kollégium szakmai munkája (képzés, előadás, konzultáció) során kiemelt figyelmet kell fordítani a **határozatszerkesztés problémájára**.

Az idősszerű ítélkezés alapja a szabályoknak megfelelő, precíz ügyvitel és ügyiratkezelés és egyébként ez teremti meg a valós eredményeket adó igazgatási ellenőrzés lehetőségét is. Az elmúlt idők jogszabályváltozásai az ügyvitel területén is számos problémát okoztak, ezért 2022. év elején – a járásbírószági vezetők bevonásával – átfogó vizsgálat keretében fel kell térképezni a helytelen gyakorlatot, majd el kell készíteni a felmerült problémák megoldására koncentrált **ügyviteli útmutatót**.

4.2. Igazgatási feladatok

Az idősszerűség igazgatási eszközökkel történő biztosítása során nagyon fontosnak tartom a **folyamatos és teljes körű** [Igazgatási szabályzat 120. § (2) bekezdés a)-k)] igazgatási **ellenőrzést**. Az ellenőrzésnek semmilyen módon nem szabad hátráltatnia az ítélkezést és az ellenőrzés során beszerzett adatokat folyamatosan elemezni és értékelni kell. Az igazgatási intézkedések alkalmazása során be kell tartani a **fokozatosság elvét** és az intézkedéseket nem lehet – még a két éven túli ügyekre vonatkozó kampányban sem – általánosan mindenkire kiterjedően alkalmazni, csupán az **érintett személyekre**, de vonatkozásukban **határozottan és következetesen**.

A járásbíróságok tekintetében egyrészt kiemelt cél a kollégiumvezetés **összefogó szerepének** növelése, hogy a járásbírószági vezetők egymás tapasztalatait megismerve, minél könnyebben találják meg az igazgatási tevékenységek gyakorlásának leghatékonyabb eszközét. Az igazgatási ellenőrzésnek 2021-ben egy új kollégiumvezetői intézkedés adott kiszámítható, a megyében egységes intézményes keretet. Ennek nyomán 2022. év elején beérkező jelentések tapasztalatait összegezni kell és meg kell osztani a járásbírószági vezetőkkel is.

A hagyományos kereteken túl (elnöki értekezlet) az együttműködés új formájaként 2022. évtől **valós idejű, online, rövid tartamú, rendszeres megbeszélések** lehetőségét kívánom megteremteni. A képzési rendszerből megismert „ebédszüneti webináriumokhoz” hasonló alkalmakon a részvétel nem kötelező, a becsatlakozás viszont minden vezetőknek adott. E megbeszéléseken közösen át lehet beszélni a megyében éppen aktuálisan felmerülő szakmai-igazgatási problémákat és fel lehet vetni megoldásokat, vagy akár már bevált gyakorlatot is ismertetni lehet.

A megyében az időszerűség ellen ható egyik fő tényező a bírói állomány fluktuációja és az ebből eredő átosztások. A káros hatások mérséklése érdekében már 2021 második félévében meg szeretném teremteni a Budapest Környéki Törvényszék **titkárai rövid távú kirendelésének a lehetőségét**. A titkárok csoportmunkában a kurrenciális teendők elvégzésével munkahelyváltoztatás nélkül átmenetileg be tudnak segíteni annak a járásbírószágnak, ahol egy vagy akár több bíró kiesése miatt ügghátralék keletkezett és ahol ennek feldolgozására éppen nincs személyi kapacitás.

A járásbírószági időszerű ítélezés biztosítása érdekében minden évben el kell végezni a **hatályon kívül helyezések vizsgálatát**. Egységes módszertan mellett minden évben fel kell térképezni a hatályon kívül helyezéssel érintett fő ügytípusokat, és a fő hatályon kívül helyezési okokat. A kollégium szakmai munkáját minden évben ezekre is figyelemmel kell megtervezni és a terveket megvalósítani.

A Budapest Környéki Törvényszék elsőfokú szakága esetében az időszerűség biztosítása érdekében egyrészt továbbra is az egyénenként kidolgozott és **folyamatosan figyelemmel kísért tárgyalástűzési és előrehaladási tervek** kidolgozásának és aktualizálásának rendszerét kívánom fenntartani. Másrészt támogatni kívánok minden olyan **egyedi tárgyalási stratégiát**, tárgyalási kedvezményt, amely megfelel az igazgatási szabályozóknak és elősegíti az elhúzódo ügyek mielőbbi befejezését. Harmadrészt – főként az elhúzódo ügyek feldolgozása érdekében – minden bíró számára **bírószági titkári segítséget** kívánok biztosítani. Végül az időszerű ítélezés érdekében az ügybeosztás és az ügykiosztás útján fokozott figyelmet kell fordítani az **arányos munkateher** biztosítására.

Az ügyek elhúzódoását a statisztikai adatok szerint számos esetben okozzák a **fellebbezések felterjesztésével** kapcsolatos problémák. Ezért már 2021. év második felében be kell vezetni a felterjesztések rendszeres ellenőrzését.

2022-ben átfogó igazgatási vizsgálattal fel kell térképezni a perrend **nyugvási tényállásainak** (szünetelés, felfüggesztés, félbeszakadás) **alkalmazási gyakorlatát** is.

A Budapest Környéki Törvényszék másodfokú szakága esetében az időszerűség fő garanciáját az **arányos munkateher** biztosítása jelenti. Nagy hangsúlyt kívánok fektetni ezért az ügykiosztásra és az azt befolyásoló folyamatok figyelemmel kísérésére. 2021. év első félévében az egy tanácsra átlagolt peres érkezésszámtól számított átlagos eltérés 3%-al javult 2020. évhez képest (18% helyett 15%). Cél, hogy ez az érték az elkövetkezendő fél évben már 10% alá kerüljön.

IV. Zárszó

A Budapest Környéki Törvényszéken és azt megelőzően a közigazgatásban, más bíróságokon megszerzett igazgatási és szakmai tapasztalataim hasznosítása útján, nagy lelkesedéssel és sok munkával szeretném a fenti terveket a Budapest Környéki Törvényszék Polgári Kollégiumának vezetőjeként megvalósítani.

Kérem ezért a Tisztelt Kollégák támogatását és Tisztelt Elnök Úr kinevezését.

Budapest, 2021. szeptember 3.

dr. Aszódi László

